

> Retouradres Postbus 20904 2500 EX Den Haag

Inspecteur-Generaal Leefomgeving en Transport

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Ons kenmerk

IENW/BSK-2022/266591

Datum 2 december 2022
Betreft Verlengen aanwijzing niet handhaving paragraaf 4.8
Arbeidstijdenbesluit vervoer voor Search and Rescue

Geachte heer Van den Bos,

In juni 2021 heb ik u een aanwijzing gegeven (IENW/BSK-2021/173337) om niet te handhaven op een aantal artikelen uit het Arbeidstijdenbesluit vervoer (Atb-v), vooruitlopend op een aanpassing van dit Atb-v ten behoeve van een specifieke werk- en rusttijdenregeling voor Search and Rescue (SAR) helikopter operaties. Deze aanwijzing had een looptijd tot 1 juli 2022. Helaas is er vertraging opgetreden bij het opstellen van de specifieke werk- en rusttijden regels voor de SAR operatie. De aanpassing van het Atb-v is nog niet gereed.

De in het Atb-v op te nemen werk- en rusttijdenregeling moet recht doen aan het karakter van de operatie en de veiligheid en kwaliteit van de SAR-operatie. De huidige regels in het Atb-v zijn onvoldoende toegespitst op de specifieke 24-uurs operatie die vereist is voor de SAR-dienstverlening, waarbij ook nog sprake is van een zeer scheve verhouding tussen stand-by tijd en effectieve werktijd. Dit naar analogie met de traumahelikopters, waar eveneens paragraaf 4.8 van het Atb-v op van toepassing is, en er ook sprake is van een 24-uurs operatie maar waarvoor een specifieke ontheffing afgegeven is door de ILT op grond van artikel 4.9:1 van het Atb-v, dat daartoe de mogelijkheid biedt voor traumahelikopters. Voor de SAR-dienstverlening bestaat een dergelijke mogelijkheid tot ontheffing niet.

Gelet op de eerder afgegeven aanwijzing om niet te handhaven en de daarbij geformuleerde tijdelijke regels, en de wijziging van het Atb-v die in voorbereiding is, is er nog steeds sprake van een overgangssituatie. De normen zoals die nu in het Atb-v zijn opgenomen, zullen aangepast worden, waardoor er andere vliegwerktijden en rusttijden van kracht gaan worden.

Ik vind het van groot belang dat de Search and Rescue operatie goed wordt uitgevoerd en dat deze niet onnodig gehinderd wordt door de bestaande regels ten aanzien van werk- en rusttijden die niet passend zijn voor deze operatie. Daarom wil ik de huidige situatie, waarbij er sprake is van het afzien van handhaving en waarbij enkele tijdelijke regels toegepast worden, voortzetten tot het moment dat een aangepast Atb-v in werking is getreden.

Daarom verleng ik hierbij de aanwijzing om niet te handhaven op de maximum vliegwerktijd onder artikel 4.8:4 van het Atb-v, op de maximale werktijd en maximale vliegtijd onder het tweede tot en met het vijfde lid van artikel 4.8:5 van het Atb-v en op de rusttijden onder artikel 4.8:9 van het Atb-v en de bekorte rust onder artikel 4.8:10 van het Atb-v. De voorwaarden om af te zien van handhaving zijn dat er door de luchtvaartmaatschappij die de SAR vluchten uitvoert gezorgd wordt voor een werk- en rusttijdenschema waarbij zonder meer uitgegaan wordt van de tijdelijke regels zoals die in de bijlage bij deze brief geformuleerd zijn.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Ons kenmerk
IENW/BSK-2022/266591

De tijdelijke regels die in deze aanwijzing gegeven worden en die mede de basis voor de toekomstige regels vormen, zullen worden gebruikt om de huidige praktijk bij de luchtvaartmaatschappij te beoordelen.

De verlenging van deze aanwijzing geldt vanaf het moment dat mijn aanwijzing (IENW/BSK-2021/173337) verlopen is tot het moment dat de bovengenoemde wijziging van het Atb-v in werking is getreden. Dit zal naar verwachting eind 2023 zijn, of zoveel eerder of later als mogelijk of nodig blijkt te zijn.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Mark Harbers

Tijdelijke regels Werk- en rusttijden voor Search and Rescue operators.

Bestuurskern
Dir.Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Definities:

- **Vrij van dienst:** een periode zonder enige opdrachten van de werkgever en zonder enige plicht tot beschikbaar zijn voor het ontvangen van een opdracht van de werkgever.
- **Rust/rusttijd:** elke periode buiten de vliegwerktijd gedurende welke een lid van het boordpersoneel is ontheven van alle taken en opdrachten, en daarin de gelegenheid heeft om rust te genieten in een passende accommodatie. Aanvullend bestaat hierbij de mogelijkheid om, tijdens een rusttijd die ligt in een werkperiode, een oproep te ontvangen.
- **SAR-vliegwerktijd:** alle werkzaamheden maken onderdeel uit van de SAR-vliegwerktijd, evenals rusttijd tussen werkzaamheden korter dan 2 uur. Dat betekent dat een SAR-vliegwerktijd kan worden onderbroken door rusttijd(en) van 2 uur of langer.
- **SAR-werkperiode:** een aaneengesloten periode waarin SAR-vliegwerktijd, reservetijd en/of luchthavenreservetijd valt, afgewisseld met rustperioden.
- **Passende accommodatie:** een rustgelegenheid die kan worden bereikt zonder noemenswaardige reistijd en die zodanig is ingericht dat ongeacht het tijdstip van de dag een goede, ongestoorde (horizontale) rust kan worden genoten.
- **Oproep in relatie tot de SAR:** een oproep voor de SAR waarbij sprake is van een (potentieel levensbedreigende) noodsituatie.
- **Reservebemanning:** een bemanning die volgens de bepalingen met betrekking tot reservetijd van het Atb-v beschikbaar is, of binnen de bepalingen van deze tijdelijke regels Werk- en rusttijden voor Search and Rescue operators 24-uursdiensten 'achtervang' thuis uitvoert.

Ons kenmerk
IENW/BSK-2022/266591

Regels:

Het Arbeidstijdenbesluit vervoer is van toepassing, met uitzondering van artikel 4.8:4, artikel 4.8:5 tweede tot en met het vijfde lid, artikel 4.8:7 tweede lid, artikel 4.8:9 en artikel 4.8:10. Daarvoor in de plaats komen de volgende regels:

- Een SAR-werkperiode kan maximaal 5x24 uur behelzen.
- Na een SAR-werkperiode van 4 of 5 dagen, zal tenminste 72 uur vrij van dienst genoten worden. Na een SAR-werkperiode van 2 of 3 dagen, zal tenminste 48 uur vrij van dienst genoten worden. Na een SAR-werkperiode van minder dan 2 dagen zal tenminste 24 uur vrij van dienst genoten worden.
- Binnen een SAR-werkperiode zal in elke voortschrijdende periode van 24 uur een maximum van totaal 8 uur SAR-vliegwerktijd gelden.
- Binnen een SAR-werkperiode zal in elke opeenvolgende 24 uur tenminste een rust van 8 aaneengesloten uren genoten worden. Daarnaast zal in diezelfde 24 uur een aanvullende rusttijd worden genoten van 8 uur in blokken van tenminste 2 uur per keer.
- De onafgebroken periode van 8 uur rusttijd wordt zoveel mogelijk gepland rekening houdend met het circadiaanse ritme van de vlieger. Het uitvoeren van werkzaamheden/SAR vliegoperaties binnen de periode van 02:00 tot 05:59, de zogenaamde 'window of circadian low', brengt risico's met zich mee waar specifiek aandacht voor dient te zijn. Daarbij gelden de volgende ondergrenzen. Binnen elke werkperiode van 3x24 uur zal de rusttijd van tenminste 8 aaneengesloten uren tenminste éénmaal liggen tussen 22:00 lokale tijd en 08:00 lokale tijd. Aanvullend geldt voor elke werkperiode van meer dan 3x24 uur dat de rusttijd

van tenminste 8 aaneengesloten uren tenminste tweemaal zal liggen tussen 22:00 lokale tijd en 08:00 lokale tijd.

Wanneer deze rusttijden niet met zekerheid ingevuld kunnen worden, zal een reservebemanning worden opgeroepen om de rust van de bemanning te garanderen.

- De hier genoemde limieten kunnen uitsluitend worden overschreden in geval van een oproep in relatie tot de SAR, waarbij er sprake is van een noodsituatie. Indien er sprake is van een overschrijding heeft dat de volgende consequenties:
 1. Indien de-eisen ten aanzien van de rust van 8 aaneengesloten uren binnen 24 uur als gevolg van een oproep in relatie tot de SAR niet kunnen worden nageleefd, zal een reservebemanning worden opgeroepen (met een oproep tijd van niet langer dan 8 uur) en zal zo spoedig mogelijk een onafgebroken rust van 12 uur worden genoten.
 2. Indien de maximale SAR-vliegwerktijd per voortschrijdende periode van 24 uur als gevolg van een oproep in relatie tot de SAR wordt overschreden dan wel dreigt te worden overschreden, wordt zo spoedig mogelijk nadat dit duidelijk wordt, een reservebemanning opgeroepen en zal zo spoedig mogelijk een onafgebroken rust van 12 uur worden genoten.
 3. Bij overschrijding van de 5x24 uur wordt de daaropvolgende 72 uur rust volledig genoten.
 4. De overschrijding wordt binnen 72 uur gemeld aan de Inspectie Leefomgeving en Transport.
- Met betrekking tot de limieten op rust en SAR-vliegwerktijd, wordt doorlopend een deugdelijke administratie van de actuele rust- en SAR-vliegwerk tijden bijgehouden. Nieuwe roosters worden zodanig opgesteld dat regelmatige overschrijdingen (als gevolg van SAR oproepen) die op enig moment blijken uit de gevoerde administratie niet meer voor zullen komen.
- Voor de werktijdlimiet zoals genoemd in Artikel 4.8:5 lid 7 van het Atb-v, wordt in geval van een 24-uursdienst standaard met 16 uur werktijd per 24 uur gerekend.
- In afwijking van het voorgaande punt geldt voor 24-uursdiensten 'achtervang' dat, voor zover er geen oproep plaats vindt die aanvangt binnen deze 24 uur 'achtervang', deze in het geheel niet meetelt in relatie tot de werktijdlimiet zoals genoemd in Artikel 4.8:5 lid 7 van het Atb-v.
- Ten aanzien van de 24-uursdiensten 'achtervang' geldt dat dit maximaal 90 maal per jaar mag voorkomen (naar rato in geval van operatie gedurende een deel van het jaar).

Aanvullende voorwaarden:

- De Search and Rescue operator voert een Fatigue Risk Management beleid.
- De Search and Rescue operator zorgt zo snel mogelijk voor een rapportage system waarmee het mogelijk gemaakt wordt om gegevens over vermoeidheid van bemanningen te verzamelen en te analyseren. Hiermee wordt systematisch de vermoeidheid onder de bemanningen gemonitord en kan een volledig Fatigue Risk Management Systeem (FRMS) ontwikkeld worden. Indien hieruit blijkt dat de vermoeidheid onder de bemanningen te hoog wordt, dan zorgt de operator voor bijstelling van de werkschema's.
- De Search and Rescue operator betreft een onafhankelijke vertegenwoordiger van de bemanningen bij de ontwikkeling van dit FRMS.
- De Search and Rescue operator ontwikkelt, als onderdeel van het veiligheidsmanagement systeem, een volledig FRMS.

Bestuurskern
Dir.Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Ons kenmerk
IENW/BSK-2022/266591

- De Search and Rescue operator maakt het werk- en rusttijdschema, gebaseerd op bovenstaande regels en voorwaarden, onderdeel van het Operations Manual, deel A.

Bestuurskern
Dir.Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Ons kenmerk
IENW/BSK-2022/266591